T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/307
KARAR NO : 2025/502
KARAR TR : 07/07/2025

ÖZET: İstanbul Deri Organize Sanayi Bölgesi Başkanlığınca, davacıya ait işyeri ile ilgili düzenlenen yapı tespit tutanağının iptaline ilişkin davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : P. D. v. T. S. T. L. T. D. Ş. T. İ.
Vekili : Av. M. G.
Davalı : İstanbul Deri Organize Sanayi Bölgesi
Vekilleri : Av. O. A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin kiracısı olduğu, adresinde bulunan taşınmaz üzerinde, imara aykırı yapı tespit edildiğinden bahisle, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesi ile 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nun 92. maddesi uyarınca otuz (30) gün içinde aykırılıkların giderilerek imar mevzuatına uygun hale getirilmesi, aksi halde ilgili idarece İmar Kanunu'nun 32. ve 42. maddeleri çerçevesinde gerekli işlemlerin yapılacağına ilişkin olarak 30/09/2024 tarihli yapı tespit tutanağının düzenlendiğini, tutanağın hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek, iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı vekili, cevap dilekçesinde, davanın adli yargı yerinde çözülmesi gerektiğinden bahisle görev itirazında bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **İstanbul 2. İdare Mahkemesi 13/02/2025 tarih ve E.2024/2199 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünün idari yargıya ait olduğu, dolayısıyla mahkemenin görevli olduğu gerekçesiyle, davalı vekilinin görev itirazının reddine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Uyuşmazlıkta, özel hukuk tüzel kişisi tarafından tesis edilen işlemlerin hukuki denetiminin adli yargı yerince yapılması gerektiği belirtilerek görev itirazında bulunulduğu görülmektedir.*
>
> *Yukarıda açıklandığı üzere, bir hukukî işlemin idarî işlem olup olmadığının ortaya konabilmesi için tesis edilen işlemde kamu gücü ayrıcalığı bulunup bulunmadığının belirlenmesi gerekmektedir. Başka bir anlatımla bir işlemi tesis eden tarafın özel hukuk hükümlerine tâbi olması, sadece bu sebeple işlemi kendiliğinden özel hukuk işlemi yapmayacak olup, işlemin hukukî mahiyetinin de ayrıca değerlendirilmesi gerekecektir.*
>
> *Olayda, davalı özel hukuk tüzel kişisi tarafından tanzim edilen yapı tatil tutanağı, yapı ruhsatına aykırı veya ruhsatsız yapıların tespitine ilişkin olup, organize sanayi bölgesinde ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapıları tespit etme yetkisinin bir kolluk yetkisi olduğu, ayrıca*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden bPxqY3r - JwAO3la - 20jgpPv - n/sttc= ile erişebilirsin

dava konusu yapı tatil tutanağının ilgili Belediye veya Valilik tarafından 3194 sayılı İmar Kanunu uyarınca tesis edilecek işlemlere dayanak teşkil edebileceği dikkate alındığında, iş bu uyuşmazlığın görüm ve çözümünün idari yargı yerinin görevine girdiği sonucuna varılmıştır..."

4. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Diğer taraftan, 4562 sayılı Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendine göre OSB'ler; "...Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, çarpık sanayileşme ve çevre sorunlarını önlemek, kentleşmeyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, sanayi türlerinin belirli bir plan dâhilinde yerleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla, sınırları tasdik edilmiş arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dâhilinde gerekli ortak kullanım alanları, hizmet ve destek alanları ve teknoloji geliştirme bölgeleri ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dâhilinde sanayi için tahsis edilmesiyle oluşturulan ve bu Kanun hükümlerine göre kurulan, planlanan ve işletilen, kaynak kullanımında verimliliği hedefleyen mal ve hizmet üretim bölgelerini" ifade etmektedir. Kanun'un 4. maddesinin on dördüncü fıkrasının "Yürürlüğe giren imar plânına göre arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile işyeri açma ve çalışma ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir, işyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesi sırasında işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin harçlar, OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılır hükmü; 5. maddesinin birinci fıkrasının "OSB, müteşebbis heyetin veya genel kurulun vereceği karar üzerine yönetim kurulunun başvurusu üzerine Bakanlıkça verilen kamu yararı karan ve sınırları belirlenmiş yetki çerçevesinde kamulaştırma işlemleri yaptırabilen bir özel hukuk tüzel kişiliğidir." hükmü ve 8. maddesinde geçen "Yönetim kurulu, müteşebbis heyetin en az dördü kendi üyeleri arasından olmak üzere seçeceği beş asıl, beş yedek üyeden oluşur. Genel kurula geçen ve müteşebbis heyetin sona erdiği OSB'lerde, yönetim kurulu yönetmelikle belirlenecek kriterlere göre en fazla on bir asıl ve on bir yedek üyeden oluşur. Yönetim kurulu üyeleri dört yıl için seçilir./ Yönetim kurulu üyeleri kendi aralarında bir başkan ve bir başkanvekili seçerler. Yönetim kurulu en az ayda iki defa toplanır ve toplantı salt çoğunluk ile yapılır. Geçerli bir mazereti olmadan üst üste yapılan üç toplantıya veya mazereti olsa dahi altı ay içinde yapılan toplantıların en az yarısına katılmayan üyeler üyelikten çekilmiş sayılırlar. Kararlar salt çoğunlukla verilir. Oyların eşitliği halinde başkanın oyuna itibar edilir./ Yönetim kurulu; kanun, yönetmelik, kuruluş protokolü ve benzeri düzenlemeler ile müteşebbis heyetin kararları çerçevesinde OSB'nin sevk ve idaresini yürütmekle görevlidir." şeklindeki hükümler karşısında, OSB yönetimlerinin özel hukuk tüzel kişiliği olduğu tartışmasızdır.

Yine anılan Kanun'un 25. maddesinin beşinci fıkrasına göre de OSB'lerde tutulacak defterler ve genel kurul toplantılarında görevlendirilecek Bakanlık temsilcisi konularında OSB mevzuatında hüküm bulunmayan hâllerde 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun anonim şirketlere ilişkin hükümlerinin uygulanacağı hükmü bulunmaktadır.

Yapılan inceleme sonucunda, İstanbul Deri OSB Müdürlüğünün, 4562 sayılı Kanun

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden bPxqY3r - JwAO3la - 20jgpPv - n/sttc= ile erişebilirsin

kapsamında kurulduğu anlaşılmıştır.

Yukarıdaki açıklamalara göre, İstanbul Deri OSB içinde faaliyet gösteren davacı hakkında düzenlenen yapı tespit tutanağının iptali istemine dair davanın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesinin; 15.02.2016 tarihli ve 2016/21 Esas, 2016/58 Karar sayılı ve 05.04.2021 tarihli ve 2021/182 E., 2021/200 K. sayılı emsal kararlarında da bu hususların vurgulandığı görülmektedir."

6. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 13/3. maddesine göre Danıştay Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

7. Danıştay Başsavcısı, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu ve 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca yapılmış başvurunun reddi gerektiği yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir :

"...İdarî yargının görev alanını belirleyen temel kanun olan İdarî Yargılama Usûlü Kanununun 2. maddesinde "idarî işlemler", idarî eylemler" ve "idarî sözleşmeler"den dolayı açılacak iptal ve tam yargı davaları idarî dava türleri arasında sayılmak suretiyle bu davaların idarî yargının görev alanında bulunduğuna işaret edilmekle birlikte "idarî işlem", idarî eylem" ve "idarî sözleşme" tanımına yer verilmediğinden, bu kavramların içeriğine hangi işlem, eylem ve sözleşmelerin girdiğinin içtihaden belirlenmesi zorunludur. Başka bir anlatımla, idarî işlem, idarî eylem ve idarî sözleşmelerin içerik ve kapsamları ile diğer hukukî işlem, eylem ve sözleşmelerden ayrılan yönleri ve bu ayrımların kıstaslarının içtihadî olarak tespiti hukukî bir zorunluluktur. Adlî yargı-idarî yargı ayrılığı esası Anayasada yer aldığı halde bu ayrımın kıstaslarına ilişkin kanunî bir düzenleme mevcut olmadığından, içtihaden bu ayrımı belirlemenin dışında bir seçenek bulunmamaktadır. Bu itibarla, kamu hizmeti gören özel hukuk tüzel kişilerinin kamu hizmetleriyle ilgili işlemlerinin idarî işlem sayılıp sayılmayacağının bilimsel ve yargısal içtihatlar nazara alınarak belirlenmesi gerekmektedir.

İdare hukuku öğretisinde ve Danıştay kararlarında "idarenin işlemi" ve "idarî işlem" ayrımı yapılmakta olup idarenin herhangi bir özel hukuk kişisi gibi hareket etmek suretiyle egemenlik yetkisi (kamu gücü) kullanmadan özel hukuk alanında tesis ettiği işlemlerinden doğan uyuşmazlıkların adlî yargı mercilerince çözümleneceği açıktır. Başka bir anlatımla, bu tür işlemler idarenin işlemi olmasına karşın "idarî işlem" olmadıkları için idarî yargının görev alanının dışında kalırlar. Aynı şekilde özel hukuk tüzel kişilerinin işlemlerinin tamamının özel hukuk işlemi olduğu yönündeki genellemeler de doğru değildir. İdarenin her işlemi idarî işlem olmadığı gibi bütün idarî işlemlerin kamu tüzel kişileri tarafından tesis edilmesi de zorunlu olmadığından, özel hukuk tüzel kişisi olup da kamu hizmeti yapanlar, bu hizmetleri yerine getirirken kamu tüzel kişisi gibi hareket ederek kamu gücü kullanmak suretiyle karşı tarafın rızasını aramaya gerek olmadan hukuk aleminde yenilik doğuran irade açıklamasında bulunmaları durumunda idare hukuku kurallarına tâbi olurlar. İdarî işlem tesis etme yetkisi tanınan özel hukuk tüzel kişilerince tesis edilen idarî işlemlerin yargısal denetiminin idarî yargı mercilerince yapılacağı Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarıyla kabul edildiği gibi Fransız Danıştayı da bir kamu gücü ayrıcalığının uygulanmasına dayalı işlemlerin özel hukuk tüzel kişileri tarafından tesis edilmiş olsa bile idarî işlem niteliğinde olduğuna ve bunlardan kaynaklanan uyuşmazlıkların idarî yargı mercilerince çözümleneceğine karar vermiştir. (31/07/1942 tarihli Monpeurt, 13/01/1961 tarihli Magnier, 08/06/1988 tarihli Gradone kararları)

"Çoğunlukla kamu tüzel kişileri tarafından tesis edilse de, kimi durumlarda özel hukuk tüzel kişileri de kendilerine tanınan kamu gücü ayrıcalıkları ve yükümlülükleri uyarınca idarî işlem tesis edebilirler" (GÖZLER Kemal, İdare Hukuku, Cilt I, 2019, s. 761-763).

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden bPxqY3r - JwAO3la - 20jgpPv - n/sttc= ile erişebilirsin

"Kamu hizmetlerine şu ya da bu ölçüde doğrudan doğruya katılan bütün özel örgütler, tamamen özel hukuk rejimine tâbî olmakla birlikte, kamusal yetkiler kullanarak yaptıkları işlem ve eylemler konusunda, kamu hukuku ilke ve kurallarına ve idare yargısına tâbi tutulurlar." (Lütfi DURAN, Ders Notları, s.344-345).

"Özel hukuk tüzel kişilerinin bazı işlemleri de tamamen idare işlevine ilişkin olup, bunların yargısal denetimi de idarî yargının görev alanı içindedir." (Celal ERKUT, İptal Davasının Konusunu Oluşturması Bakımından İdarî İşlemin Kimliği, s.75-82, dpn.10-İd.s.129).

"Özel hukuk tüzel kişilerinin idarî işlemini belirleyen ölçüt kamu gücü ölçütüdür." (K.Burak ÖZTÜRK, İdarenin Denetlenmesinde Zorunlu Tahkim Yolu, s.613.)

"Bazı kuruluşların özel hukuk hükümlerine tâbi tutulması onların mutlaka özel hukuk tüzel kişisi olduğu anlamına gelmez. Özel hukuk hükümlerine tâbi olma kuruluşun türünü kendiliğinden değiştirip idarenin dışına çıkarmaz." (İlhan ÖZAY, Futbolda Özelleştirme, İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi (İHİD), Sayı:1-3,1990, s.33).

"Kanunda Türkiye Futbol Federasyonu (TFF)'nin özel hukuk hükümlerine tâbi olduğunun belirtilmesi onu özel hukuk tüzel kişisi hâline getirmez. Kanunla bir kamu kurumunun bazı faaliyetleri özel hukuka tâbi kılınabilir. Ancak bir kurumun bazı faaliyetlerinin özel hukuka tâbi kılınması o kurumu kamu kurumu olmaktan çıkarmaz. TFF bir kamu tüzel kişisidir ve yürüttüğü faaliyet itibarıyla da hizmet yerinden yönetim kuruluşu, yani bir kamu kurumudur." (Kemal GÖZLER, İdare Hukuku, Cilt I, 2019, s.213-214)

"Türksat A.Ş.'nin şirket statüsünde kurulmuş olması ve 406 sayılı Kanun'da özel hukuk kurallarına tâbi olduğunun belirtilmesi, kamusal yetki kullandığı ölçüde idare hukuku kurallarının uygulanmasından bağışıklık kazandırmayacaktır. Bu durum, Türksat A.Ş.'nin rutin faaliyetlerinin yürütülmesinde, personel istihdam rejiminde ve benzeri hususlarda özel hukuk kurallarının uygulanmasına engel değildir." (Ali D. ULUSOY, Yeni Türk İdare Hukuku, 2019, s. 211)

"Adlî-idarî yargı görev ayrımının kıstaslarının neler olduğu mer'i mevzuatımızda düzenlenmemiştir. Ancak, doktrinde kabul edilen bazı kıstaslar mevcuttur. Bu kıstaslardan biri de, maddî olaya uygulanacak kanunun niteliğidir. Eğer uyuşmazlık konusu olaya uygulanması gereken kanun, kamu hizmetlerinin ihdas ve yürütülmesi ile ilgiliyse bu davanın idarî yargıda görülmesi gerekir." (Aydın H. TUNCAY, Orhan ÖZDEŞ, Recep BAŞPINAR, Yüzyıl Boyunca Danıştay, 1968, s. 652)

"Organize sanayi bölgeleri kamusal yetkiler kullanabilen özel hukuk tüzel kişisi olarak nitelenmiş birimler arasındadır. Bu itibarla 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunundaki özel hukuk tüzel kişisi nitelemesinin kolluk işlemleri bakımından geçersiz olduğu kabul edilmelidir. Organize sanayi bölgelerinin kolluk yetkisi kullandıkları işlemlerinin yargısal denetiminde, Kanundaki özel hukuk tüzel kişisi nitelemesi anlamını kaybetmektedir. Yapı ruhsatı, bina kullanım ruhsatı ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı, kamu gücü kullanılarak tesis edilen ve özel hukuk tüzel kişilerinin kullanamayacağı yetkilerdendir. Organize sanayi bölgelerinin kuruluş ve işleyişine idarenin katkısı ve Bakanlık denetimine tâbi olma niteliklerine bakıldığında bu kurumların "kamuyla bağlantılı tüzel kişilik" kapsamında olduğu görülmektedir. Bu sebeple, Uyuşmazlık Mahkemesi ve Danıştay 4562 sayılı Kanunun uygulanmasından kaynaklanan davalarda, Kanundaki nitelemeye göre değil, kullanılan yetkiye göre karar vermelidirler. Yapı, işyeri açma ve çalışma ruhsatı gibi idârî yargı denetimine tâbi kolluk işlemlerinde uzmanlaşmış yargı mercileri uyuşmazlıkları çözmelidirler." (Turan YILDIRIM, Kamuyla Bağlantılı Tüzelkişilik-Organize Sanayi Bölgeleri, İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi, 2022, sayı 21, s.12-14)

Bilimsel görüşler ile adlî yargı-idarî yargı ayrımına ilişkin yüksek mahkeme kararları birlikte değerlendirildiğinde, kamu hizmeti yapmakla görevlendirilen özel hukuk tüzel kişilerinin bu hizmetleri yerine getirirken tesis ettikleri işlemler hakkında uygulanacak hukukî rejimin tespiti açısından idare işlevinin belirleyici olduğu, idare işlevine ilişkin ayırıcı kıstasların; kamu gücü ve kamu hizmeti olduğu, idarî karar alma yetkisiyle donatılmış olmalarına karşılık, gerek statüleri ve gerekse teşkilatlanmaları ve yönetimleri

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden bPxqY3r - JwAO3la - 20jgpPv - n/sttc= ile erişebilirsin

bakımından özel hukuk tüzel kişisi olup da, kamu hizmeti görenlerin, bu hizmetleri yerine getirirken kamu gücü kullanmaları hâlinde bu işlemlerinin idare hukuku kurallarına tâbi olduğu ve idarî yargının görev alanı içinde yer aldığı sonucuna varılmaktadır.

Bu itibarla, özel hukuk tüzel kişisi tarafından tesis edilmiş olsa da bir hukukî işlemin idarî işlem olup olmadığının belirlenebilmesi için işlemin tesisi sırasında özel hukuk tüzel kişisi tarafından kamu gücü ayrıcalığından yararlanılıp yararlanılmadığının tespiti gerekir. Bir başka ifadeyle işlemi tesis edenin özel hukuk tüzel kişisi olması, sadece bu sebeple işlemi özel hukuk işlemi haline getirmeyeceğinden, işlemin hukukî mahiyeti değerlendirilmelidir.

Kamu hizmetlerinin tamamının Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerince yerine getirildiği dönemlerde özel hukuk tüzel kişilerinin idarî işlem tesis etmesi ve idarî davalarda davalı mevkiine alınması söz konusu olamazdı. Bu nedenle idarî işlem tanımı yapılırken organik kıstas esas alınmak suretiyle işlemin Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinden biri tarafından tesis edilmiş bulunması idârî işlemin zorunlu unsuru olarak kabul edilirdi.

İmtiyaz sözleşmeleri ve özelleştirmeye ilişkin Anayasal ve kanunî düzenlemeler uyarınca tekel niteliğindeki bazı kamu hizmetlerinin sunumunun işletme hakkının belirli bir süreyle özel hukuk tüzel kişilerine devredilmesi, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde bazı yatırım ve hizmetlerin kamunun gözetim ve denetimi altında özel hukuk tüzel kişilerince yerine getirilmesinin benimsenmesi ve ekonomik kolluk işlemlerinin bir kısmının mevzuatla özel hukuk tüzel kişilerine bırakılması üzerine kamu hizmetlerini bu usûllerle yerine getiren özel hukuk tüzel kişilerine kamu gücü kullanarak idârî işlem tesis etme yetkisi verilmesi nedeniyle idârî işlemin tanımında organik kıstas zorunlu unsur olmaktan çıkmıştır.

Ekonomik gelişmelere bağlı olarak yaşanan bu hukukî değişimler sonucunda özel hukuk tüzel kişilerinin hiç bir suretle idârî işlem tesis edemeyeceğine ilişkin kabûlün artık geçerliliğinin kalmadığı bilimsel ve yargısal içtihatlarla ortaya konulduğundan, özel hukuk alanına ilişkin işlemlerinin adlî yargıda dâvâ edilebileceği konusunda tereddüt bulunmayan organize sanayi bölgesi yönetim organlarının kamu gücü kullanarak tesis ettiği işlemlerin fonksiyonel anlamda idârî işlem olması nedeniyle bu işlemlerin hukûkî denetiminin idârî yargı mercilerince yapılması gerekmektedir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin E.1991/1, K.1999/11 sayılı kararında; kurucuları ve organları kamu görevlilerinden oluşan Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfının (ATGV) adâlet hizmetine yardımcı ve o'na bitişik olarak kamu hizmeti yerine getirmesi ve ağırlıklı olarak kamusal bir nitelik taşıması dolayısıyla kamu tüzel kişiliğine yaklaşan yeni bir müessese olduğunun kabûlü gerektiği, buna göre idâre hukûku alanına ilişkin bulunan Vakıf Konut Yönetmeliği ile önceden düzenlenmiş objektif kurallara göre yapılan değerlendirme sonucunda re'sen ve tek yanlı biçimde tesis edilen lojman tahsisine ilişkin dâvâ konusu işlemin tüm unsurları bakımından idârî işlem niteliği taşıdığı, ATGV'nin Medenî Kanun hükümlerine göre kurulmuş bir özel hukuk tüzel kişisi olmasının, tümü üst düzey kamu görevlilerinden oluşan Vakıf Yönetim Kurulunca idârî usûl ve esaslara göre tesis edilen işlemin idârî niteliğini ortadan kaldırmayacağı ve bu itibarla, dâvânın çözümünde idârî yargı merciinin görevli olduğu belirtilmiş, Uyuşmazlık Mahkemesinin E.1995/2, K.1995/2 sayılı kararında bir başka özel hukuk tüzel kişisi olan Türkiye Jokey Kulübü Derneğinin 6132 sayılı At Yarışları Kanûnu uyarınca Tarım Bakanlığı ile yaptığı sözleşme ve anılan Kanûn hükümlerine göre at yarışında dereceye giren atlar ve müşterek bahis ile ilgili olarak tesis ettiği işlemden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde idârî yargı merciinin görevli olduğu ifade edilmiştir.

Danıştayca da özel hukuk tüzel kişilerinin tesis ettiği işlemlerin, kamu hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin olması ve kamu gücü kullanılmak suretiyle tesis edilmesi halinde dâvânın idârî yargı merciince çözümlenmesi gerektiğince istikrarlı bir şekilde karar verilmekte olup, organize sanayi bölgesi yönetim organı tarafından yürütülen hizmetin kamu hizmeti niteliğinde olup olmadığı ve işlem tesis edilirken kamu gücü kullanılıp kullanılmadığı gözetilmek suretiyle görevli yargı merciinin belirlenmesi gerekir.

4562 sayılı Kanunun 5. maddesinde özel hukuk tüzel kişisi olduğu belirtilen organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğine kolluk yetkisi niteliğindeki yetkilerin, anılan Kanûnla

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden bPxqY3r - JwAO3la - 20jgpPv - n/sttc= ile erişebilirsin

verilmesi nedeniyle istisnâî olarak, idâre hukûku ilke ve kurallarına göre işlem tesis edebilme yetkisiyle donatılan organize sanayi bölgesi yönetim organlarının tesis etmiş oldukları idârî işlemlerin yargısal denetiminin idârî yargı mercilerince yapılması gerekmektedir.

Nitekim "...Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu kararının Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin 108. maddesine dayanılarak alındığı dolayısıyla, uyuşmazlığın dâvâcı ile dâvâlı arasında imzalanan arsa tahsis sözleşmesi hükümlerine aykırılıktan değil, Yönetmelik hükümlerine aykırılıktan kaynaklandığı, anılan Yönetmeliğin ise Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından çıkarıldığı dikkate alındığında, Mahkemenin dâvânın görev yönünden reddine ilişkin kararında hukûka uyarlık bulunmamaktadır." gerekçesiyle verilen Danıştay Onuncu Dairesinin 13/05/2019 tarihli ve E:2015/3103, K:2019/3763 sayılı kararı ile ".... 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanûnunun 4. maddesine göre, imar ve parselasyon planları ve değişikliklerinin, OSB tarafından hazırlanacağı ve Bakanlığın onayına sunularak hukûken tamamlanarak kesin ve yürütülebilir bir işlem haline geleceği tabiîdir. OSB tarafından hazırlanan ancak Bakanlık tarafından onaylanmayan bir imar işleminin hukûken icrâî, hukûkî sonuç doğran bir işlem haline gelmesi söz konusu olmayacaktır. Dolayısıyla imar planı değişikliğinde OSB ve Bakanlık işlemlerinin birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Uyuşmazlığa konu imar planı değişikliğinin OSB tarafından reddedilmesi ve böylece Bakanlığa sunulmaması işleminin özel hukuk hükümlerine göre tesis edilmiş bir işlem olarak değerlendirilmesi hukûken mümkün değildir." gerekçesiyle verilen Danıştay Altıncı Dairesinin 13/05/2019 tarihli ve E:2015/3103, K:2019/3763 sayılı kararı organize sanayi bölgelerinin kamu gücü kullanarak tesis ettiği işlemlerin yargısal denetiminin idârî yargı merciilerince yapılacağına ilişkindir.

4562 sayılı Kanûnun 4. maddesinin 14. fıkrasında yer alan "...arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile işyeri açma ve çalışma ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir." hükmü ve Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 44. maddesinde yer alan, OSB Müdürlüğünün OSB'nin imar planına uygun yapılaşmasından sorumlu olduğu, OSB'ce ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapıldığı tespit edilen yapının o andaki inşaat durumu belirlenerek aykırılığın giderilmesi için katılımcıya 30 gün süre verileceği ve süre bitiminde yapı mevzuata uygun hâle getirilmediği takdirde inşaatın bu durumunun OSB tarafından belediyeye bildirileceği kuralına dayanılarak, Ankara İvedik Organize Sanayi Bölge Müdürlüğünce dâvâ konusu yapı tâtil zaptının düzenlendiği dosyanın incelenmesinden anlaşılmaktadır.

Özel hukuk tüzel kişilerinin imar planına göre yapı ve tesislerin inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile işyeri açma ve çalışma ruhsatlarını verme ve denetleme yetkisinin bulunmadığı, kolluk yetkisinin kullanımı mahiyetinde olan bu işlemlerin egemenlik yetkisine dayanarak idarî makamlarca tesis edilebileceği kuşkusuzdur. Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü, inşaatın yapı ruhsatına aykırılıklarını gösteren tutanak düzenleme işlemini, özel hukuk hükümlerine göre değil, Kanun ve Yönetmelikle kendisine tanınan kamu gücünü (egemenlik yetkisini) kullanarak karşı tarafın rızasını aramadan tesis ettiğinden, fonksiyonel anlamda idârî işlem niteliğinde olan yapı tatil zaptının iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümü idârî yargının görev alanına girmektedir.

IV. İLGİLİ HUKUK

8. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediyenin görev ve sorumlulukları*" başlıklı 14. maddesinde, 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümlerinin saklı olduğu belirtilmiştir.

9. 5393 sayılı Kanun'un "*Değiştirilen, Eklenen ve Yürürlükten Kaldırılan Hükümler*" başlıklı 85. maddesinin (h) bendi şöyledir :

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden bPxqY3r - JwAO3la - 20jgpPv - n/sttc= ile erişebilirsin

"*12.4.2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 4 üncü maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.*

Yürürlüğe giren mevzii imar plânına göre arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile işyeri açma ve çalışma ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesi sırasında işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin harçlar, OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılır."

10. 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nun "*Tanımlar ve kısaltmalar*" başlıklı 3. maddesinin (h) bendi şöyledir :

" (Değişik: 18/6/2017-7033/39 md.)
Bu Kanunun uygulanmasında;
...
Organize Sanayi Bölgesi (OSB): Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, çarpık sanayileşme ve çevre sorunlarını önlemek, kentleşmeyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, sanayi türlerinin belirli bir plan dâhilinde yerleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla, sınırları tasdik edilmiş arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dâhilinde gerekli ortak kullanım alanları, hizmet ve destek alanları ve teknoloji geliştirme bölgeleri ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dâhilinde sanayi için tahsis edilmesiyle oluşturulan ve bu Kanun hükümlerine göre kurulan, planlanan ve işletilen, kaynak kullanımında verimliliği hedefleyen mal ve hizmet üretim bölgelerini"
...
ifade eder."

11. 4562 sayılı Kanun'un "*Yer seçimi kuruluş ve planlama*" başlıklı 4. maddesinin on üçüncü ve devamı fıkraları şöyledir :

" (Değişik: 18/6/2017-7033/40 md.)
...
OSB sınırları içerisinde yapılacak imar ve parselasyon planları ve değişiklikleri, OSB tarafından yönetmeliğe uygun olarak hazırlanır ve Bakanlıkça onaylanır. Onaylı imar planları valilikçe tespit edilen ilan yerlerinde, Bakanlığın internet sayfasında bir hafta süre ile ilan edilir. Askı süresinin sonunda Bakanlıkça yürürlüğe konulur ve ilgili kurumlara bilgi için gönderilir. Bir haftalık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. İtirazlar Bakanlığa veya valiliğe yapılır. Bakanlık itirazları ve planları on beş gün içerisinde inceleyerek kesin karara bağlar.

Katılımcı tarafından OSB'ye başvurulduğu hâlde başvuru tarihinden itibaren üç ay içinde herhangi bir karara bağlanmayan imar ve parselasyon planı ve değişiklikleri katılımcının müracaatı hâlinde Bakanlıkça değerlendirmeye alınır. Bakanlık değerlendirme aşamasında OSB'nin başvuru hakkındaki görüşünü ister. OSB başvuru hakkındaki görüşünü on beş gün içinde Bakanlığa bildirmek zorundadır. Başvuruya konu imar ve parselasyon planı ile değişiklikleri Bakanlık tarafından uygun bulunması hâlinde onaylanabilir.

Yürürlüğe giren imar plânına göre arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile işyeri açma ve çalışma ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesi sırasında işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin harçlar, OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılır.

(Ek fıkra:4/4/2023-7451/5 md.) Bakanlık tarafından OSB olarak sınırları kesinleştirilenalanlarda, acele kamulaştırma kararına istinaden Kamulaştırma Kanununun 27 nci maddesi kapsamında mahkemece takdir edilen taşınmaz bedelinin banka hesabına

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden bPxqY3r - JwAO3la - 20jgpPv - n/sttc= ile erişebilirsin

yatırılması ve acele el koyma kararı verilmesini takiben yatırımların gecikmemesini teminen, OSB tarafından altyapı inşaatı ve tahsis yapılabilir, yatırımlar için ruhsat ve izinler verilebilir. Bedel tespitine ilişkin Kamulaştırma Kanununun 11 inci maddesinin üçüncü fıkra hükmü saklıdır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte düzenlenir.

OSB tüzel kişiliği, OSB'nin mevzuata ve imar planına uygun yapılaşmasından sorumludur. Ruhsatsız veya ruhsata aykırılığı tespit edilen yapılar hakkında ilgili idarece 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 32 nci ve 42 nci maddeleri çerçevesinde tesis edilen işlemler ilgili OSB ve Bakanlığa bildirilir. Yıkım, Bakanlığın talimatı üzerine valilik veya kaymakamlık tarafından yapılır. Yıkım bedeli, yapı sahibi tarafından karşılanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir."

12. 4562 sayılı Kanun'un "*Nitelikleri*" başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"*(Değişik: 4/7/2012-6353/20 md.*)

OSB, müteşebbis heyetin veya genel kurulun vereceği karar üzerine yönetim kurulunun başvurusu üzerine Bakanlıkça verilen kamu yararı kararı ve sınırları belirlenmiş yetki çerçevesinde kamulaştırma işlemleri (…) yaptırabilen bir özel hukuk tüzel kişiliğidir. OSB; kamulaştırma işlemlerini Valilik, İl Özel İdaresi, Belediye veya Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına yaptırabilir."

13. 12/04/2000 tarih ve 4562 sayılı Kanun'un, 04/07/2012 tarih ve 6353 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 20. maddesiyle değiştirilen 5. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla Danıştay Altıncı Dairesi tarafından yapılan itiraz başvurusu üzerine, Anayasa Mahkemesi 31/10/2013 tarih ve E.2013/49, K.2013/125 sayılı kararı ile, 04/07/2012 tarih ve 6353 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle değiştirilen 5. maddesinin birinci fıkrasında yer alan *"…yapabilen veya…"* sözcüklerinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiştir.

14. 4562 sayılı Kanun'a dayanılarak hazırlanan Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliğinin *"Ruhsata aykırı yapılan yapılar"* başlıklı 44. maddesi şöyledir:

"(1) OSB tüzelkişiliği, OSB'nin mevzuata ve imar planına uygun yapılaşmasından sorumludur. OSB'ce, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapıldığı tespit edilen yapının, o andaki inşaat durumu belirlenerek aykırılığın giderilmesi için katılımcıya 30 gün süre verilir.

(2) Süre bitiminde yapı mevzuata uygun hale getirilmediği takdirde, inşaatın bu durumu OSB tarafından 3194 sayılı Kanun uyarınca belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeye, dışında ise valiliğe bildirilir. Ruhsatsız veya ruhsata aykırılığı tespit edilen yapılar hakkında ilgili idarece, 3194 sayılı Kanunun 32 nci ve 42 nci maddeleri çerçevesinde tesis edilen işlemler OSB'ye ve Bakanlığa bildirilir. Yıkım, Bakanlığın talimatı üzerine valilik veya kaymakamlık tarafından yapılır. Yıkım bedeli, yapı sahibi tarafından yıkımı gerçekleştiren idareye ödenir."

15. 3194 sayılı İmar Kanunu'nun *"Ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak başlanan yapılar"* başlıklı 32. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun hükümlerine göre; ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine veya ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılarda projelerine ve ilgili mevzuatına aykırı yapı yapıldığı ilgili idarece tespiti, fenni mesulce (...) tespiti ve ihbarı veya herhangi bir şekilde bu duruma muttali olunması üzerine, belediye veya valiliklerce o andaki inşaat durumu tespit edilir. Yapı mühürlenerek inşaat derhal durdurulur. (Ek cümleler:14/2/2020-7221/10 md.) Yapının imar mevzuatına aykırı olduğuna dair bilgi, tapu kayıtlarının beyanlar hanesine kaydedilmek üzere ilgili idaresince tapu dairesine en geç yedi

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden bPxqY3r - JwAO3la - 20jgpPv - n/sttc= ile erişebilirsin

gün içinde yazılı olarak bildirilir. Aykırılığın giderildiğine dair ilgili idaresince tapu dairesine bildirim yapılmadan beyanlar hanesindeki kayıt kaldırılamaz.

Durdurma, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı sahibine tebliğ edilmiş sayılır. (Değişik cümle:14/2/2020-7221/10 md.) Bu tebligatın bir nüshası muhtara bırakılır, bir nüshası da Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne gönderilir.

Bu tarihten itibaren en çok bir ay içinde yapı sahibi, yapısını ruhsata uygun hale getirerek veya ruhsat alarak, belediyeden veya valilikten mühürün kaldırılmasını ister.

Ruhsata aykırılık olan yapıda, bu aykırılığın giderilmiş olduğu veya ruhsat alındığı ve yapının bu ruhsata uygunluğu, inceleme sonunda anlaşılırsa, mühür, belediye veya valilikçe kaldırılır ve inşaatın devamına izin verilir.

Aksi takdirde, ruhsat iptal edilir, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan bina, belediye encümeni veya il idare kurulu kararını müteakip, belediye veya valilikçe yıktırılır ve masrafı yapı sahibinden tahsil edilir. (Ek cümleler:14/2/2020-7221/10 md.) Yapı tatil tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren bir ay içinde yapı sahibi tarafından yapının ruhsata uygun hale getirilmediğinin veya ruhsat alınmadığının ilgili idaresince tespit edilmesine rağmen iki ay içinde hakkında yıkım kararı alınmayan yapılar ile hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen altı ay içinde ilgili idaresince yıkılmayan yapılar, yıkım maliyetleri döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanmak üzere Bakanlıkça yıkılabilir veya yıktırılabilir. Yıkım maliyetleri %100 fazlası ile ilgili idaresinden tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilememesi halinde ilgili idarenin 5779 sayılı Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunur. Tahsil olunan tutarlar, Bakanlığın döner sermaye işletmesi hesabına gelir olarak kaydedilir.

(Ek fıkra:29/11/2018-7153/15 md.) İdare tarafından ruhsata bağlanamayacağı veya aykırılıkların giderilemeyeceği tespit edilen yapıların ruhsatı üçüncü fıkrada düzenlenen bir aylık süre beklenmeden iptal edilir ve mevzuata aykırı imalatlar hakkında beşinci fıkra hükümleri uygulanır."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/07/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, organize sanayi bölgesi içerisinde bulunan taşınmazda inşa edilen yapının imara aykırı olduğundan bahisle, davacı hakkında İstanbul Deri Organize Sanayi Bölgesi

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden bPxqY3r - JwAO3la - 20jgpPv - n/sttc= ile erişebilirsin

Başkanlığınca düzenlenen, 30/09/2024 tarihli yapı tespit tutanağının iptali istemiyle açılmıştır.

19. Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ve Uyuşmazlık Mahkemesinin benzer konularda istikrar kazanmış kararlarının birlikte değerlendirilmesinden, Organize Sanayi Bölgesinin, özel hukuk tüzel kişiliğini haiz olduğu ve özel hukuk tüzel kişilerince tesis edilen işlemlerin yargısal denetiminin de adli yargı yerlerince yapılacağı gözetildiğinde, davanın yargısal denetiminin, özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile, davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin, İstanbul 2. İdare Mahkemesinin 13/02/2025 tarih ve E.2024/2199 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin, İstanbul 2. İdare Mahkemesinin 13/02/2025 tarih ve E.2024/2199 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/07/2025 tarihinde, Üyeler Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden bPxqY3r - JwAO3la - 20jgpPv - n/sttc= ile erişebilirsin

KARŞI OY

Görevsel bakımdan bir girişim ve etkinliğin kamu hizmeti sayılması veya sayılmaması, değişik koşullar dikkate alınarak yasakoyucunun görüşleri doğrultusundaki belirlemelerine göre şekillenen değişken ve göreceli bir konudur. Kamu hizmetinin yönetsel öğesi, genelde kamusal yönetim biçimi ise de, İdarenin özel hukuk hükümlerine göre yürüttüğü kimi etkinliklerin de bu nitelikte olduğu görülmektedir Fakat bir hizmetin amacı kamu yararı ise kamu hukuku esaslarına bağlı kalacağı açıktır. Bu nedenle idarenin, toplumun yararına olarak genel ve ortak ihtiyaçlarını karşılamak için giriştiği etkinlikler hangi yol ve usulle yapılırsa yapılsın kamu hizmeti sayılacağından *"kamu hizmeti"* kavramının en önemli öğesi yönetim biçimi değil, hizmetin amacı ve bunun sorumluluğunu üstlenen organın niteliğidir. Böyle olunca, kamu hizmetleri, Devletin ve diğer kamu tüzelkişilerinin toplumun genel olarak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yürüttüğü veya buyruğu ve sorumluluğu altında başkalarına yaptırdığı etkinlikler olarak tanımlanabilir.

İdarî işlemler, çeşitli hukukî etkiler doğurmak amacıyla yapılan tek yanlı ve icraî irade açıklamaları olarak tanımlandığında, *"iradenin açıklanması"* yönünden, bu iradenin sahibi durumunda olan *"idarî makam"* kavramı önem kazanmaktadır. Bu noktada, yalnızca işlemi yapan merciye göre belirlenen organik ölçüt tek başına yeterli olmamaktadır. Yani idarenin her işlemi idarî işlem olmadığı gibi, bütün idarî işlemlerin kamu tüzel kişileri tarafından tesis edilmesi de söz konusu değildir. Bu açıdan, idarî karar alma yetkisi ve gücüyle donatılmış olmalarına karşılık, gerek statüleri ve gerekse teşkilatlanmaları ve yönetimleri bakımından özel hukuk tüzel kişisi olup da, kamu hizmeti gören kuruluşlar, bu hizmetleri yerine getirirlerken kamu makamı gibi hareket etmekte ve işlemleri de idare hukuku kurallarına tabi olmaktadır.

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümlerinden anlaşılacağı üzere, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının onayı ile ve anılan Bakanlıkça belirlenen yerde kurulan organize sanayi bölgelerine; sanayileşmenin sağlıklı düzenli ve çevreyle uyumlu gelişimini sağlamak amacıyla kamu yararı çerçevesinde özel bir takım görevler verilmiş ve bu görevlerini yerine getirilebilmeleri için de kamusal yetkiler tanınmıştır.

4562 sayılı Kanun'da özel hukuk tüzel kişisi oldukları belirtilen organize sanayi bölgelerinin kamusal yetki ve ayrıcalıklarla donatıldıkları, bu yetki ve ayrıcalık dahilinde kamu hukuku alanında görülmesi gereken tek yanlı, kesin, doğrudan uygulanabilir işlemler de tesis ettikleri açıktır.

Kurumun görevleri arasında özel hukuk alanına giren birtakım uğraşıları bulunmakta ise de, bu uğraşılar üstlenilen kamu hizmetini yerine getirmek amacına yönelik olduğundan, yalnızca anılan uğraşılara veya bu uğraşılarında özel hukuk hükümlerine bağlılığına bakılarak, kurumun kamu hizmeti görmediği veya kamu kurumu olmadığı söylenemez . Kurumun tüzel kişiliğinin olması ve özel hukuk hükümlerine bağlı bulunması, üstlendiği kamu hizmetinin, etkin, kolay ve çabuk bir biçimde yürütmeye olanak sağlamaya yöneliktir. Bu bakımdan, 4562 sayılı Kanunda yer alan özel hukuk hükümlerine bağlı olma keyfiyeti kurumun üçüncü kişilerle girişeceği hukuki işlemlere özel hukuk hükümlerinin uygulanacağını belirtmekten öte bir anlam taşımadığı ortadadır.

Öte yandan, kurum genel kurulunun oluşması, toplantıları ve görevleri, genel kurulda alman kararların niteliği gözönüne alınınca, gerek genel kurul toplantıları, gerek bu kurulda alınan kararların, kamu hizmeti gören kurumun iç bünyesi ile ilgili ve özellikle organik yapısına ilişkin ve hizmetin zorunlu kıldığı uğraşıların amacına paralel ve bunun yerine getirilmesine yönelik tasarruflar olduğunda kuşku bulunmadığından bu tasarrufların idari nitelikte olduğu ve bunların idari yargı denetimine tabi olması gerektiği de açıktır.

İdari işlemlerin, yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile kanuna

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden bPxqY3r - JwAO3la - 20jgpPv - n/sttc= ile erişebilirsin

aykırı olduğu ileri sürülerek bunların iptali istemiyle açılan ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde tanımlanan iptal davalarının amacı, idari işlemlerin idari yargı organlarınca denetlenerek idarenin hukuka uygunluğu sağlamaktadır.

Dava, davacı şirkete ait işyerinde imara aykırı yapının tespit edildiğinden bahisle, İstanbul Deri OSB Başkanlığınca düzenlenen 30/09/2024 tarihli yapı tespit tutanağının, kamu hukuku kuralları uygulanarak ve kamu gücüne dayanılarak tesis edilmiş bir idari işlem olduğu sonucuna varıldığından, uyuşmazlığın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait bulunduğu görüşü ile çoğunluk kararına katılmıyoruz.

Üye	Üye	Üye
Ahmet ARSLAN	Mahmut BALLI	Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden bPxqY3r - JwAO3la - 20jgpPv - n/sttc= ile erişebilirsin